

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-10
Besvaras senast
2025-04-16 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

**2024/25:1023 Regeringens agerande med anledning av USAID:s
nedläggning**

I Sidas årsredovisning för 2024 (sidorna 3 och 14) varnas tydligt för risken att den amerikanska biståndsmyndigheten USAID skulle läggas ned, något som enligt Sida skulle få ”allvarliga konsekvenser i de samarbeten som Sida har med myndigheten”. I rapporten framgår att Sida redan då arbetade med att hantera situationen ”allt eftersom den klarnar”, men någon samordnad strategi mellan Utrikesdepartementet och Sida nämns inte, och regeringen kommenterade inte frågan offentligt.

Sedan dess har varningen blivit verklighet. I februari 2025 lades USAID hastigt ned efter beslut av president Donald Trump. USAID stod tidigare för omkring 42 procent av världens samlade humanitära bistånd. Enligt Sida riskerar minst 34 miljoner människor i världens 25 allvarligaste kriser att stå utan livsavgörande hjälp.

För Sveriges del är situationen särskilt allvarlig; minst 120 miljoner kronor i svenska biståndsmedel har överförts till program som samfinansierades via USAID och är nu frysta. Trots upprepade kontakter har ingen återkoppling kommit från amerikanska myndigheter, enligt Sida. Myndigheten överväger nu att kräva tillbaka medlen, men det är oklart om det är genomförbart.

Från regeringshåll har det saknats såväl offentlig beredskap som en tydlig politisk linje. Detta trots att nedläggningen förutsågs redan i slutet av 2024 – och trots att regeringen i andra sammanhang gärna talar om värdet av transatlantiskt samarbete, effektivt bistånd och multilateralt samarbete. Avsaknaden av förberedelse och den långvariga tystnaden väcker frågor om regeringens styrning, krisberedskap och ansvarstagande i en akut situation som rör både svenska skattemedel och globalt bistånd.

Jag vill med anledning av ovanstående fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka konkreta åtgärder har statsrådet inom ramen för sin tjänsteutövning vidtagit sedan Sida i sin årsredovisning för 2024 varnade för de allvarliga konsekvenserna av en möjlig nedläggning av USAID, för att dels skydda de minst 120 miljoner kronor i svenska biståndsmedel som nu är frysta, dels

säkerställa att svenskt utvecklingssamarbete i berörda länder inte försvagas som en följd av detta?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch